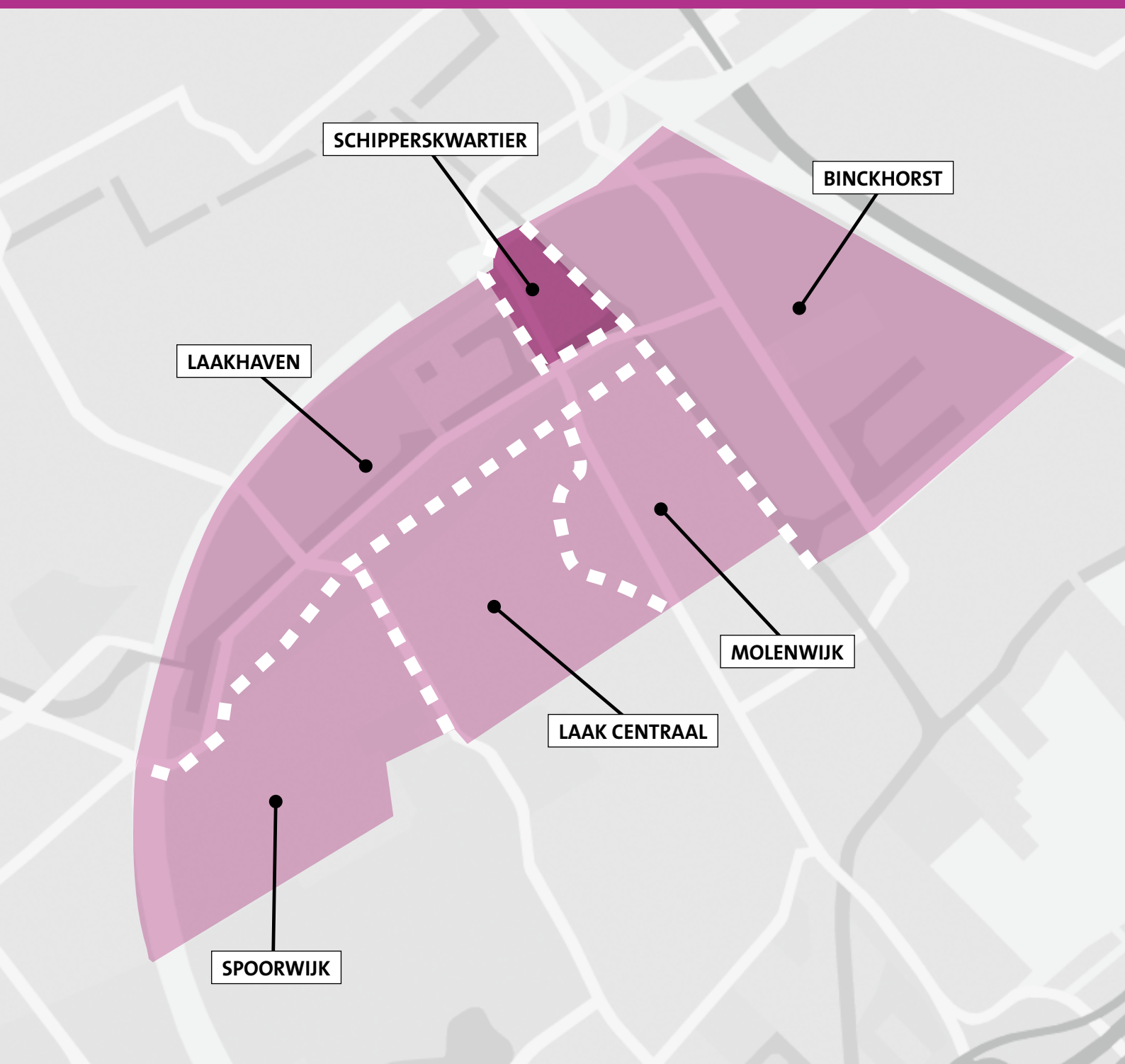

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Laak

Schipperskwartier

Voorwoord

Hierbij bied ik u met genoegen het wijkprogramma Schipperskwartier 2016-2019 aan. Het programma is tot stand gekomen met bewoners en organisaties die enthousiast hebben meegedacht over de plannen voor de komende jaren.

Daarnaast vormen de doelstellingen van het collegeprogramma 'Vertrouwen op Haagse kracht' op het gebied van (onder andere) leefbaarheid, veiligheid, wonen, werk en participatie, een extra motivatie voor deze plannen.

Investeren in het sociale domein en in de openbare ruimte, meer mensen aan het werk, de wijkaanpak nieuwe stijl en duurzaam denken en doen, zijn grote uitdagingen voor Laak, waar we de komende periode de schouders onder gaan zetten. Ik hecht er aan dat bij de uitwerking en uitvoering van de plannen wordt aangesloten bij wat er volgens de bewoners in de wijk leeft en speelt. Dan gaat het niet alleen om de zorgen en aandachtspunten in de wijk, maar ook om de kansen en mogelijkheden en het benutten van de inzet en potentie van bewoners zelf: De Haagse Kracht! Daarover heeft het stadsdeel met u gesproken tijdens de bewonersavonden afgelopen zomer. Uw inbreng is samengevat in de wijkprogramma's. Naast de bewoners en ondernemers is ook aan de partners (zoals de corporaties en het welzijnswerk) en de gemeentelijke vakdiensten gevraagd om mee te denken over de aanpak in de wijk.

In deze programma's is niet al het reguliere werk opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn.

Als portefeuillehouder Wijkaanpak hecht ik er bovendien aan dat er vanuit de wijkaanpak nieuwe stijl een stevige impuls komt om meer te investeren in mensen, met extra aandacht voor scholing, werk, veiligheid, aanpak openbare ruimte en (bewoners)participatie.

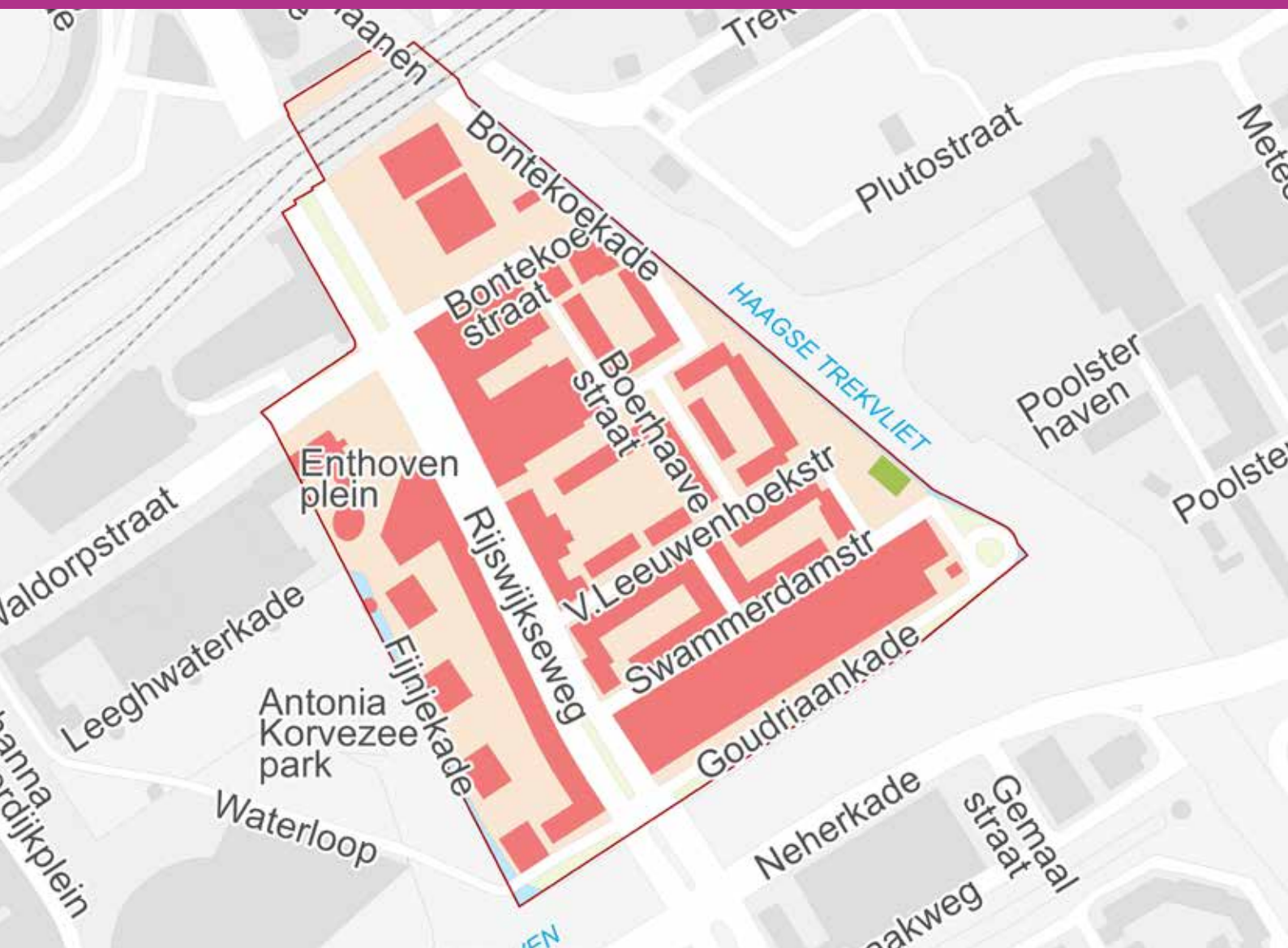
Laak is met bijna 40.000 inwoners, het op een na kleinste stadsdeel van Den Haag. Meer dan 70% van de bewoners heeft een migratieachtergrond. De afgelopen jaren heeft Laak, met name Laak-Centraal, te maken met een sterke toename van de vestiging van Oost-Europeanen.

Laak is een stadsdeel met vele gezichten. Er is enerzijds veel potentie, o.a. qua ligging, (maatschappelijk) ondernemerschap en aanwezigheid van de grote onderwijsinstellingen. Er zijn veel bewoners, verenigingen en scholen die iets willen betekenen voor de wijk. Met bedrijven die innoveren en banen creëren. Maar er zijn ook zorgen over de leefbaarheid, sociale samenhang, gedrag van groepen jongeren, armoede, werkloosheid en veiligheid. Ik ga me er voor inzetten om de voorstellen en projecten opgenomen in deze wijkprogramma's de komende jaren samen met u en het stadsdeel verder gestalte te geven en kijk met belangstelling uit naar de eerste resultaten. Bedankt voor uw medewerking en inbreng bij het tot stand komen van deze programma's en ik vertrouw op een goede samenwerking de komende jaren.

Rabin Baldewsingh
Stadsdeelwethouder Laak

Stadsdeel Laak

Schipperskwartier

Stadsdeel Laak

Schipperskwartier

Inhoud

1. Karakter van het gebied	6
2. Opvallende cijfers en ervaringen	6
3. Prioriteiten	8
4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019	9
5. Activiteiten 2016	11

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

Volgens de gemeentelijke wijkindelingen is Schipperskwartier onderdeel van Laakhaven-Oost. Maar Schipperskwartier is een apart gebied. Daarom kiezen we ervoor om voor Schipperskwartier een eigen wijkprogramma op te stellen.

Het Schipperskwartier bestaat uit twee buurten: het oude gedeelte aan de oostkant van de Rijswijkseweg en het nieuwe gedeelte aan de westzijde ervan. Het oude Schipperskwartier is een kleine buurt met zes straten, ongeveer 600 woningen en ongeveer 1.400 bewoners. De buurt ligt tamelijk geïsoleerd tussen de spoorlijn Rotterdam-Amsterdam (noord), het Laakkanaal (zuid), de Trekvlies (oost) en de Rijswijkseweg (west). In Oud-Schipperskwartier zijn vooral sociale huurwoningen; die zijn van woningcorporatie Staedion. Deze wijk lijkt erg op het aangrenzende Molenwijk. Het zijn allebei wijken met veel en ingewikkelde sociale problemen. De aanpak van die problemen kost veel tijd.

Het nieuwe gedeelte van het Schipperskwartier ligt tussen de Rijswijkseweg en de Haagse Hogeschool. In dit gebied staan ongeveer 600 nieuwe appartementen.

In de jaren 70 en 80 waren er plannen om van Schipperskwartier een kantorenlocatie te maken. De bewonersgroep Het Vergeten Dorp wist dat te voorkomen en dwong sloop en nieuwbouw af. In die tijd kwam alleen Het Spiegelpaleis er, een enorm groot kantoorgebouw; het staat tegen het spoortalud aan. Het wijkt erg af van de woningbouw in de omgeving.

Het markante havenkantoor op de Goudriaankade is nog een van de weinige gebouwen die herinnert aan de geschiedenis van de buurt.

De oorspronkelijke woningen waren van slechte kwaliteit. Ze werden in de periode 1980-1985 voor het grootste deel gesloopt en vervangen door eengezinswoningen, maisonnettes van 3 en 4 hoog. Veel oorspronkelijke bewoners keerden na de sloop terug naar de vervangende nieuwbouw. Daardoor bleef de bevolkingssamenstelling van de buurt dezelfde als daarvoor.

De bevolking van Schipperskwartier is multicultureel. Er zijn relatief veel bewoners van Antilliaanse afkomst.

De meeste bedrijvigheid is te vinden aan de Rijswijkseweg en de Goudriaankade. Er zijn winkels en meerdere garagebedrijven en rijscholen. Aan de Rijswijkseweg staat ook het buurthuis Vliethage, waar onder andere de welzijnsorganisatie en de bewonersorganisatie zijn gehuisvest.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Jeugd en onderwijs

In Schipperskwartier is 35% van de bewoners jonger dan 25 jaar. Dat percentage is hoger dan in de andere wijken in Laak. In Schipperskwartier zelf zijn geen scholen. De meeste kinderen gaan naar school in Molenwijk of het centrum en maken gebruik van de vele voorzieningen die daar zijn. Wijkcentrum Vliethage organiseert kinder- en jeugdactiviteiten.

Wonen

Woningen	Sociale huur	Particuliere huur	Koop
	72,6%	9%	18,1%

De bouw- en woontechnische staat van de woningen is goed. De waarde van woningen in Schipperskwartier is € 131.099. Dit is lager dan die van een gemiddelde Haagse woning (€ 186.833), maar hoger dan die van woningen in de andere wijken van Laak. De verklaring is dat de meeste koopwoningen gelegen zijn in het gebied rondom de Haagse Hogeschool. Deze woningen zijn relatief nieuw en van hoge kwaliteit; ze liggen dicht bij het centrum.

De meeste woningen in het Schipperskwartier hebben energielabel label C; dat is redelijk energiezuinig.

Bedrijvigheid

In de wijk is een aantal autorijscholen gevestigd en er zijn relatief veel autobedrijven en garages. Deze garages bevinden zich voor het grootste deel aan de kades. Aan de Rijswijkseweg zijn verschillende ondernemers, waaronder een kleine buurtsupermarkt en een copyshop. In het noorden van het Schipperskwartier staat een groot kantoorpand.

Leefbaarheid en veiligheid

De onderdoorgangen naar het Centrum en naar de Binckhorst zien er verloederd uit en doen onveilig aan. Met name de onderdoorgang aan de Bontekoekade naar het centrum heeft een negatieve uitstraling door de slechte kwaliteit van de openbare ruimte en door graffiti. De openbare ruimte in het hele Schipperskwartier oogt rommelig en is niet op residentieniveau. Dat is het niveau dat voor de openbare ruimte in heel Den Haag geldt. Stenen, stoepranden, banken, prullenbakken, zijn dan overal in Den Haag van dezelfde, goede, kwaliteit. Zwerfvuil en hondenpoep zijn een groot probleem. De kleine stukken groen ogen slordig en zorgen voor een gevoel van sociale onveiligheid. Bewoners voelen zich niet erg verantwoordelijk voor het schoonhouden van de openbare ruimte.

Werk en inkomen (armoede)

Werk en inkomen	Schipperskwartier	Laak	Den Haag
Gemiddeld besteedbaar inkomen	€ 19.000	€ 17.866	€ 23.300
Werkzoekenden	6%	6%	4,6%
Huishoudens met een minimum-inkomen	26,5%	22,8%	17,2%

Het gemiddeld besteedbare inkomen van huishoudens is in het Schipperskwartier € 19.000. Dat is hoger dan het gemiddelde inkomen in de rest van Laak. Vooral de bewoners van de nieuwbouwcomplexen zorgen voor dat hoge gemiddelde inkomen. In het oude Schipperskwartier ligt dit inkomen veel lager.

Opvoeding en zorg

In het Schipperskwartier heeft bijna een kwart van de kinderen tussen de 6 en 19 jaar overgewicht; ze doen niet veel aan sport. Er zijn gezinnen in Schipperskwartier met veel problemen, zoals schulden, armoede, verslaving en criminaliteit.

Sociale cohesie

Er is weinig sociale cohesie in het Schipperskwartier. Ongeveer 62% van de bewoners in het Schipperskwartier is van niet-westerse afkomst.

Schipperskwartier kent het hoogste verloop van bewoners van de Laakse wijken: ruim 37% van de bewoners is de afgelopen drie jaar verhuisd. Het is een aankomst- en doorgangswijk.

Leeftijd	0 - 24 jaar oud	25 - 64 jaar oud	65-plus
	35%	51,8%	7,3%

Afkomst	Nederlands	Surinaams	Antilliaans
	22%	17%	6,7%

De bewonersorganisatie Schipperskwartier is gevestigd in het wijkcentrum Vliethage. Daar zijn ook haar activiteiten. In de benedenruimte van Vliethage komt een nieuwe stichting. Die biedt ruimte aan buurtinitiatieven – er komt bijvoorbeeld een buurtbibliotheek - en organiseert activiteiten voor de wijk.

Buurtwaardering

Bewoners zijn niet erg tevreden over de veiligheid en kwaliteit van de woningen. De waardering voor de openbare ruimte en voorzieningen is ruim boven het landelijk gemiddelde, maar dit geldt alleen voor het nieuwbouwgedeelte Rijswijkseweg/Fijnjekade.

3. Prioriteiten

In dit wijkprogramma noemen we een aantal prioriteiten waar we de komende vier jaar extra aandacht aan geven. Daarnaast blijven we onze gewone taken doen in de wijk: we houden het stadsdeel schoon, heel en veilig; we onderhouden de buitenruimte; we zorgen ervoor dat bewoners elkaar kunnen ontmoeten en dat ze uitgaan van hun eigen kracht op het gebied van welzijn en zorg. Ook informeren we bewoners over zaken die voor hen van belang zijn.

Laak is opgenomen in de Nieuwe Wijkaanpak. Dit programma bestaat uit de volgende vijf thema's:

- werkgelegenheid en onderwijs (inclusief wijk economie)
- buitenruimte en wonen
- opvoeding en zorg
- veiligheid
- samenleven en kwaliteit van leven

In overeenstemming met bovenstaande thema's en in samenspraak met bewoners zijn de volgende prioriteiten benoemd voor het Schipperskwartier.

Openbare ruimte op orde

We vinden het belangrijk dat bewoners meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leefomgeving. Daarom organiseren we wijkschouwen, waarbij bewoners en professionals gezamenlijk in de wijk ingaan om knelpunten in de openbare ruimte te inventariseren en aan te pakken. Wanneer er kansen liggen om werk met werk te maken, maken we daar gebruik van. Ook organiseren we activiteiten om te zorgen dat bewoners een ondergrondse afvalcontainer (ORAC)

adopteren. Daar betrekken we de bewonersorganisatie, Quartier Laak en het Buurtinterventieteam intensief bij.

Uitnodigende entrees

De toegangspoorten tot de wijk zien er uitnodigend en veilig uit.

Trefpunt Vliethage als hart van de wijk

Trefpunt Vliethage wordt het bruisende centrum van het Schipperskwartier: een centrum met, voor en door bewoners dat bol staat van de activiteiten en bedrijvigheid. Een plek waar jong en oud elkaar ontmoeten, waar mensen zich ontwikkelen en waar ze werken aan een meer leefbare wijk.

Aandacht voor opvoeding, zorg en armoedebestrijding in gezinnen

We helpen gezinnen die overlast geven, bijvoorbeeld door crimineel gedrag, om hun problemen aan te pakken. Ook hebben we aandacht voor gezinnen die hulp weigeren.

Verbeteren van de veiligheid

Bewoners en wijkpartners werken samen om de wijk, de portieken en openbare ruimte schoon, heel en veilig te maken en houden.

Verbeteren van participatie: meer bewoners doen mee

Meer buurtbewoners doen mee aan activiteiten of ze organiseren die. Ze zijn betrokken bij de wijk.

4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019

Openbare ruimte op orde

We vinden het belangrijk dat bewoners meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leefomgeving. Wanneer er kansen liggen om werk met werk te maken, maken wij er gebruik van. Daarom organiseren we wijkschouwen, waarbij bewoners en professionals gezamenlijk in de wijk ingaan om knelpunten in de openbare ruimte te inventariseren en aan te pakken.

Ook organiseren we activiteiten om te zorgen dat bewoners een ondergrondse afvalcontainer (ORAC) adopteren. Daar betrekken we de bewonersorganisatie, Quartier Laak en het Buurtinterventieteam intensief bij.

Uitnodigende entrees

We knappen de onderdoorgangen aan de Bontekoekade en de Rijswijkseweg op en maken er uitnodigende entrees van. Een idee is om bewoners te vragen ze te versieren met 'community art'. Op deze manier krijgen de onderdoorgangen een positieve uitstraling op het deel van de wijk dat erachter ligt.

Ook verbeteren we de doorgaande fietsroute door het Schipperskwartier. Het gaat om de op te waarderen doorgaande fietsroute, namelijk een verlenging van de Velostrada, parallel aan de spoorlijn tussen station Den Haag HS en Leiden. Daarmee zorgen we voor een betere verbinding van het Schipperskwartier met de Binckhorst voor fietsers en voetgangers..

Trefpunt Vliethage als kloppend hart van de wijk

De benedenruimte van het wijkcentrum Vliethage wordt een activiteitenruimte voor de buurt. Vanaf 2015 beheren bewoners die ruimte zelf. Dit is een mooie gelegenheid om met meerdere partijen samen te werken en een brede doelgroep in het Schipperskwartier te bereiken.

Ook is er onderzoek naar de mogelijkheden van een buurtbibliotheek in zelfbeheer. De ruimte zou moeten fungeren als een ware huiskamer van de wijk, waarin iedereen zich thuis kan voelen en kan werken aan zijn of haar talenten. Nieuwe initiatieven uit de wijk zorgen voor een goede verbinding tussen verschillende bevolkingsgroepen met ondersteuning van het nieuwe bestuur van Trefpunt Vliethage.

Aandacht voor gezinnen met veel problemen

De succesvolle samenhangende aanpak van gezinnen met veel problemen wordt voortgezet. Die levert blijvend goede resultaten op. De gezinnen worden bezocht, vooral de gezinnen die overlast geven en waar sprake is van crimineel gedrag. Ook gezinnen die hulp weigeren, worden benaderd. Deze aanpak is gericht op het voorkomen van terugval. Diverse partners, zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en welzijns-werk, werken samen om het gezin te ondersteunen bij de opvoeding.

Verbeteren van de veiligheid

Er komt een vervolg op de portiekaanpak in kwetsbare complexen, een aanpak waarbij bewoners optreden als portiekambassadeurs. Samen met partners en bewoners verbeteren we de leefbaarheid en veiligheid in portieken en de woonomgeving. Ook gaan we overlast tegen en zorgen we ervoor dat meer bewoners zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving.

De aanpak van jongerenoverlast en veiligheid is een aandachtspunt. Jongerenwerkers zoeken de jongeren op. Dat is de manier om ongewenst (crimineel) gedrag of schooluitval te voorkomen.

Verder nemen we maatregelen om woninginbraken en brand te voorkomen. Overlast door mensen die drank of drugs gebruiken, door cafébezoekers en door medebewoners pakken we met verschillende maatregelen en projecten aan.

Meer bewoners doen mee

We versterken de participatie in de wijk en ondersteunen bewonersinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en levendigheid. Zo komt er onder andere een project voor Antilliaanse vrouwen in de wijk. Dat soort projecten zorgt ervoor dat meer bewoners meedoen.

5. Activiteiten 2016

Openbare ruimte op orde

- Bewonersinitiatieven op het gebied van openbare ruimte stimuleren.
- Wijkscouwen organiseren met bewoners, jongeren en kinderen om hen meer te betrekken bij de leefomgeving.

Uitnodigende entrees

- In samenwerking met bewoners wijkentrees en onderdoorgangen opknappen.

Vliethage als hart van de wijk

- Trefpunt Vliethage ontwikkelen tot wijkcentrum in zelfbeheer.
- Trefpunt Vliethage ondersteunen bij het realiseren van een buurtbibliotheek.

Aandacht voor opvoeding, zorg en armoedebestrijding in gezinnen

- Actieve benadering van gezinnen met veel problemen, gericht op het voorkomen van terugval in problematisch gedrag.
- Samenwerking en afstemming tussen verschillende partners rondom gezinnen met veel problemen versterken.
- Organiseren van activiteiten rond gezonde voeding en beweging in samenwerking met partners als GGD en CJG.

Verbeteren veiligheid

- Overleg met woningbouwverenigingen over hoe samen op te trekken in woning- en gebiedsverbetering.
- Vervolg op portiekaanpak om leefbaarheid in portieken te vergroten.
- Buurtinterventieteam versterken.
- Drank-, drugs-, horeca- en woonoverlast aanpakken, o.a. door Integrale Handhavingsacties, acties van het HEIT, bestuurlijke maatregelen en een nauwe samenwerking met het Veiligheidshuis op individuele bewoners die overlast geven. Voor een gerichte aanpak van overlast is het van belang om de meldingsbereidheid van bewoners te vergroten.
- Extra aandacht voor brandpreventie.
- Hennepkwekerijen integraal aanpakken.
- Samenwerken en op straat problemen signaleren en voorkomen.
- Het welzijnswerk en de politie signaleren beter en verwijzen door naar de jeugdteams.

Meer bewoners doen mee

- Bewonersinitiatieven op gebied van leefbaarheid en bewonersparticipatie ondersteunen.
- Extra inzet op het bereiken van doelgroep Antilliaanse vrouwen.

